

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2022 de
RAMADERS D'ANDORRA, SA

Juliol de 2024

El Ple del Tribunal de Comptes, en l'exercici de la funció fiscalitzadora requerida per l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13-4-2000 (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 27-9-2017), ha aprovat, en la sessió celebrada el 18 de juliol de 2024, l'informe relatiu als treballs de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2022, de Ramaders d'Andorra, SA.

Els treballs de fiscalització s'han dut a terme amb sotmetiment a les lleis i als valors ètics fonamentals d'integritat, independència i objectivitat, competència, comportament professional i confidencialitat i transparència que regeixen l'organització i l'activitat del Tribunal de Comptes.

L'informe, havent acomplert amb els tràmits que requereix l'article 10 de la Llei del Tribunal de Comptes, serà tramès al Consell General per a la seva consideració.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	5
1.1. Objecte i abast	5
1.2. Metodologia	5
1.3. Naturalesa jurídica	6
1.4. Marc jurídic	7
1.5. Organització i control intern	7
1.6. Limitacions a l'abast	8
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	9
2.1. Comptes anuals	9
2.1.1. Actius no corrents	11
2.1.2. Existències	11
2.1.3. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	13
2.1.4. Tresoreria i comptes financers	14
2.1.5. Patrimoni net	14
2.1.6. Passius corrents	15
2.1.7. Ingressos d'explotació	16
2.1.8. Despeses d'explotació	17
2.1.9. Resultat financer	18
2.1.10. Altres ingressos i despeses no recurrents	18
2.1.11. Impost sobre societats	19
2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament	20
2.3. Contractació pública	21
2.4. Altres aspectes a destacar	21
2.5. Evolució de les magnituds i ratis principals	23
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	27
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	27
5. CONCLUSIONS	27
6. AL·LEGACIONS	28
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	28

Abreviacions

DLTRLGFP: Decret Legislatiu de publicació del text refós de la Llei general de les finances públiques

LCP: Llei de contractació pública

PGC: Pla general de comptabilitat

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de les societats públiques, entre d'altres, Ramaders d'Andorra, SA.

La fiscalització de Ramaders d'Andorra, SA forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2022, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de la societat esmentada, desenvolupada en l'exercici 2022.

La informació comptable examinada ha estat la integrada per la liquidació de comptes lliurada al Tribunal de Comptes en data 11 d'abril de 2023, i consta, entre d'altres, de la documentació següent: balanç, compte de pèrdues i guanys i una memòria.

La liquidació del seu programa d'actuació per a l'exercici va ser lliurada en data 12 de juny de 2023.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic i al Codi d'Ètica del Tribunal de Comptes, i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Comprovar si l'activitat economicofinancera de Ramaders d'Andorra, SA s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers de Ramaders d'Andorra, SA expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat de les seves operacions, dels seus fluxos d'efectiu i que la informació economicofinancera es presenti d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que li és d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per Ramaders d'Andorra, SA en l'exercici 2022 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents en la societat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, tendents a localitzar fets posteriors que poguessin afectar l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, se n'ha fet referència a l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens fiscalitzat va concloure el 27 de febrer de 2024.

1.3. Naturalesa jurídica

Ramaders d'Andorra, SA és una societat pública, per accions, creada per la Llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, SA de 10 de desembre de 1998.

L'objectiu de la societat és la comercialització de bestiar criat i engreixat pels socis en explotacions ramaderes ubicades al Principat d'Andorra, d'acord amb les regles de producció de la societat i les normes dictades pel Govern, així com l'adquisició de productes necessaris per a la cria i l'engreix del bestiar, matèries primeres, mitjans de producció i béns i serveis, per revendre'ls i facilitar-los als socis.

Igualment, té per objecte el sacrifici del bestiar, l'intercanvi, l'exportació, l'especejament i la transformació, la distribució, el transport, la congelació, l'emmagatzematge, el condicionament, la venda al major de canals, de carn d'especejament i de menuderies fresques i congelades de les espècies ovina, caprina, equina i bovina. La societat té igualment per objecte la gestió i l'explotació de sales de desfer i escorxadors, públics o privats, mitjançant les modalitats establertes en la legislació vigent, i, en el supòsit d'escorxadors públics, sempre que calgui per garantir la prestació del servei públic.

Segons manifesta la societat, la participació del Govern en la societat a 31 de desembre de 2022, és del 63%.

1.4. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera i comptable de Ramaders d'Andorra, SA en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, SA de 10 de desembre de 1998 i les seves modificacions posteriors.
- Decret legislatiu del 15-02-2012 de publicació del text refós de la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, i les seves modificacions posteriors.
- Llei 14/2015, del 3 de desembre, de modificació dels estatuts de la societat Ramaders d'Andorra, SA.
- Decret legislatiu del 5-12-2018 de publicació del text refós de la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada, i les seves modificacions posteriors.
- Decret legislatiu del 20-11-2019 de publicació del text refós de la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996, i les seves modificacions posteriors.
- Llei 4/2022, del 31 de gener, del pressupost per a l'exercici 2022.
- Decret 120/2022, del 30-3-2022, pel qual s'aprova el Pla general de comptabilitat.
- Llei 14/2022, del 12 de maig, de contractació pública.

1.5. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de la societat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable de què en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions.
- Compliment de les obligacions de responsabilitat.
- Compliment de les lleis i regulació aplicable.
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys.

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de la societat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de la societat.

En aquest sentit, s'han posat de manifest debilitats significatives de control intern, les quals posen en risc la integritat dels actius i dels fons que gestiona la companyia. Aquestes es ressenyen a les notes 2.1.2, 2.1.3, i 2.1.8 de l'informe.

A partir de l'exercici 2013, la societat Ramaders d'Andorra, SA disposa de personal propi. Els recursos que utilitza són cedits pel Govern: local, equips d'oficina, etc., en base a un conveni de cessió formalitzat entre ambdues entitats, modificat el 8 de gener de 2016.

D'acord amb el reglament relatiu a l'establiment del programa de control pressupostari per a l'exercici 2022 de data 9 de març de 2022, l'entitat figura inclosa en el programa de control pressupostari en les modalitats de control d'oportunitat econòmica i control d'eficàcia dels comptes de l'exercici 2021. El Tribunal ha disposat, en data 5 d'abril de 2024, d'un informe d'auditoria operativa associada als controls d'oportunitat econòmica, eficiència i eficàcia corresponent a l'exercici 2021 de Ramaders d'Andorra, SA.

1.6. Limitacions a l'abast

En el desenvolupament del treball s'han posat de manifest les següents limitacions:

- Una entitat financera, que presenta en el balanç a 31 de desembre de 2022 un saldo deutor per un import total de 100.707 euros, no ha respost a la circularització efectuada.
- Cap dels advocats circularitzats no han respost a la nostra sol·licitud d'informació, pel que desconexem l'existència de possibles litigis no provisionats.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Comptes anuals

Balanç

Balanç abreujat

ACTIU				PASSIU			
Capítol	Nota	31/12/2022	31/12/2021	Capítol	Nota	31/12/2022	31/12/2021
A) ACTIUS NO CORRENTS		104.783,65	101.626,81	A) PATRIMONI NET		748.564,37	707.756,68
I Immobilitzat intangible	5	30.041,39	17.655,91	I Capital		270.455,40	270.455,40
II Immobilitzat tangible	6	74.742,26	83.970,90	II Prima d'emissió		0,00	0,00
III Inversions immobiliàries	7	0,00	0,00	III Reserves		242.287,35	242.032,89
IV Immobilitzat financer	8	0,00	0,00	IV Instruments de capital propis		0,00	0,00
B) ACTIUS CORRENTS		1.363.849,71	1.157.623,45	V Resultats d'exercicis anteriors		195.707,35	200.111,02
I Altres actius no corrents en venda		0,00	0,00	VI Resultat de l'exercici		40.114,27	-4.842,63
II Existències		61.325,55	49.859,43	VII Dividend a compte		0,00	0,00
III Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	8	457.918,64	382.875,88	B) PASSIUS NO CORRENTS		0,00	8.377,72
IV Inversions financeres a curt termini	8	0,00	0,00	I Provisions a llarg termini		0,00	0,00
V Tresoreria		844.605,52	724.888,14	II Deutes a llarg termini	9	0,00	8.377,72
VI Ajustaments per periodificació		0,00	0,00	III Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini	9	0,00	0,00
				IV Subvencions		0,00	0,00
				C) PASSIUS CORRENTS		720.068,99	543.115,86
				I Passius vinculats amb altres actius no corrents en venda		0,00	0,00
				II Provisions a curt termini		0,00	0,00
				III Deutes a curt termini	9	10.312,54	5.309,84
				IV Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini	9	0,00	0,00
				V Creditors comercials i altres comptes a pagar	9	709.756,45	537.806,02
				VI Ajustaments per periodificació		0,00	0,00
TOTAL ACTIU		1.468.633,36	1.259.250,26	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU		1.468.633,36	1.259.250,26

Les notes descrites a la memòria formen part íntegra i inseparable dels comptes anuals.

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Compte de pèrdues i guanys

Compte de pèrdues i guanys abreujat

Capítol	Nota	2022	2021
I INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	10.1	2.023.563,89	1.803.941,35
1 Import net de la xifra de negocis		1.938.479,17	1.719.766,59
2 Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació		0,00	0,00
3 Treballs realitzats per l'empresari per al seu immobilitzat		0,00	0,00
4 Altres ingressos d'explotació		13.929,29	14.519,76
5 Subvencions		71.155,43	69.655,00
II DESPESES D'EXPLOTACIÓ	10.2	-1.967.374,13	-1.814.278,36
1 Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials		-1.685.320,49	-1.583.118,12
2 Despeses de personal		-188.512,37	-138.945,69
3 Amortització, deteriorament i resultats per venda o baixa dels immobilitzats intangibles tangibles		-31.625,56	-13.320,31
4 Variació del deteriorament del circulat		-7.342,32	-27.707,40
5 Altres despeses d'explotació		-54.573,39	-51.186,84
Resultat de l'explotació		56.189,76	-10.337,01
III Resultat financer	10.3	-17,84	-8,90
1 Resultat financer		-17,84	-8,90
Resultat de les operacions		56.171,92	-10.345,91
IV ALTRES INGRESSOS I DESPESES NO RECURRENTS	10.4	-14.508,76	190,54
1 Altres ingressos i despeses no recurrents		-14.508,76	190,54
Resultat abans d'impostos		41.663,16	-10.155,37
V IMPOST SOBRE BENEFICIS	11	-1.548,89	5.312,74
Resultat de l'exercici		40.114,27	-4.842,63

Les notes descrites a la memòria formen part íntegra i inseparable dels comptes anuals.

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.1. Actius no corrents

El detall d'aquest epígraf és com segueix:

Immobilitzat intangible

	31/12/2021	Entrades	Sortides	Traspassos	31/12/2022
Aplicacions informàtiques	18.719,50	18.285,00	0,00	0,00	37.004,50
Immobilitzat intangible a cost	18.719,50	18.285,00	0,00	0,00	37.004,50
Aplicacions informàtiques	-1.063,59	-5.899,52	0,00	0,00	-6.963,11
Amortització acumulada	-1.063,59	-5.899,52	0,00	0,00	-6.963,11
Deteriorament	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valor net	17.655,91	12.385,48	0,00	0,00	30.041,39

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Immobilitzat tangible

	31/12/2021	Entrades	Sortides	Traspassos	31/12/2022
Utilatge	66.104,19	14.562,40	0,00	0,00	80.666,59
Altres instal·lacions	4.413,00	420,00	0,00	0,00	4.833,00
Equips per a processos d'informació	6.503,19	1.515,00	0,00	0,00	8.018,19
Elements de transport	25.987,61	0,00	0,00	0,00	25.987,61
Immobilitzat tangible a cost	103.007,99	16.497,40	0,00	0,00	119.505,39
Utilatge	-7.555,31	-18.940,78	0,00	0,00	-26.496,09
Altres instal·lacions	-959,18	-532,68	0,00	0,00	-1.491,86
Equips per a processos d'informació	-127,56	-1.055,06	0,00	0,00	-1.182,62
Elements de transport	-10.395,04	-5.197,52	0,00	0,00	-15.592,56
Amortització acumulada	-19.037,09	-25.726,04	0,00	0,00	-44.763,13
Deteriorament	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valor net	83.970,90	-9.228,64	0,00	0,00	74.742,26

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.2. Existències

La variació d'existències presenta les següents xifres:

Descripció	Saldo a 31/12/2022	Saldo a 31/12/2021	Variació
Matèries primeres i consumibles	37.773,84	32.440,87	5.332,97
Altres	11.526,26	17.418,56	-5.892,30
Bestretes a proveïdors	12.025,45	-	12.025,45
Total	61.325,55	49.859,43	11.466,12

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Amb el següent detall:

Descripció	Saldo a 31/12/2022	Saldo a 31/12/2021	Variació
Pinso engreix vedells	4.487,42	3.760,24	727,18
Pinso engreix corders	-	-	-
Pinso engreix ovelles	584,36	759,29	-174,93
Pinso poltres	-	1.174,87	-1.174,87
Total existències pinso	5.071,78	5.694,40	-622,62
Carn	32.702,06	26.746,47	5.955,59
Total existències carn	32.702,06	26.746,47	5.955,59
Altres	11.526,26	17.418,56	-5.892,30
Total embalatges i altres	11.526,26	17.418,56	-5.892,30
Bestretes a proveïdors	12.025,45	-	12.025,45
Bestretes a proveïdors	12.025,45	-	12.025,45
Total	61.325,55	49.859,43	11.466,12

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió de la composició de les existències dels saldos de la societat es desprèn:

Debilitats en el control intern

De les proves efectuades s'observen importants debilitats en el control intern de les transaccions de les operacions. Així, a més de la manca de l'adequada segregació de funcions entre les persones que intervenen en aquests procediments, s'han palesat les incidències següents:

- No es controlen les compres de pinso ni les sortides, ni els moviments d'estoc des del distribuïdor.
- Les compres i vendes de pinso no es comptabilitzen durant l'exercici, i les existències inicials es regularitzen directament a final d'exercici.
- Es realitzen operacions d'intermediació en les quals no hi consten intervencions de control per part de la societat.
- No tenim constància que es realitzin recomptes físics de tots els magatzems de les existències de pinso al tancament de l'exercici.

Es recomana verificar les operacions descrites i que es prenguin les mesures adients per evitar que es reproduixin situacions anàlogues a les esmentades.

2.1.3. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini

El desglossament de l'epígraf de crèdits i comptes per cobrar a curt termini del balanç és el següent:

	31/12/2021	31/12/2020
Clients per vendes i prestacions de serveis	308.541,40	268.035,10
Deteriorament de crèdits per operacions comercials	-32.136,33	-5.701,94
Resta de crèdits i comptes a cobrar	106.470,81	97.733,79
Total	382.875,88	360.066,95

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat es posa de manifest el següent:

Debilitats en el control intern

La societat no té implantat un mecanisme que permeti realitzar un seguiment periòdic dels venciments dels seus drets de cobrament, cosa que pot suposar que no es prenguin mesures adequades en el temps per evitar impagaments. Recomanem que s'estableixi un procediment de control intern en l'àrea de deutors que permeti identificar el detall de la cartera de clients per venciments, i fer-ne un seguiment periòdic, duent les accions necessàries per realitzar la gestió de cobrament fins a terme.

Entenem que la societat ha d'aplicar procediments que limitin el risc de cobrament evitant vendes a clients que presenten dificultats de pagament o, si s'escau, fixant polítiques que garanteixin el seu cobrament.

Durant l'exercici 2022 i derivat de les mancances detectades i explicades en els paràgrafs anteriors, l'entitat ha provisionat 10.342 euros del saldo pendent d'un client. A més a més, dins de l'epígraf de deutors per vendes i prestacions de serveis a 31 de desembre de 2022, hi consten 4.424 euros d'imports pendents de cobrament procedents d'exercicis anteriors al 2022.

2.1.4. Tresoreria i comptes financers

El detall dels saldos que componen la rúbrica de tresoreria és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2022	Saldo a 31/12/2021	Variació
Cr�dit Andorrà	743.899	625.178	118.721
ANDBANK	100.707	99.710	997
Total	844.606	724.888	119.718

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Veure limitació 1.6.

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Signatures autoritzades per operar amb banca electr nica

L'entitat té implantat un sistema de signatures mancomunades per operar en els comptes bancaris oberts a nom de la societat. Amb tot, en la resposta rebuda d'una entitat bancària a la circularització a data de 31 de desembre de 2022 s'observa com una persona pot enviar tot tipus de fitxers, crear remeses i nòmines, per un import global de 350.000 euros, mitjançant un contracte de canals complementaris. Es recomana mantenir el principi de mancomunació que ha de regir en la gestió de fons públics, tal i com s  que es realitza en la resta d'operativa bancària.

2.1.5. Patrimoni net

El moviment del patrimoni net es resumeix en el següent quadre:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Incrementos/ Disminuci�s	Resultat de l'exercici	Saldo a 31/12/2022
Capital	270.455,40	-	-	270.455,40
Reserva legal	54.091,08	-	-	54.091,08
Altres reserves	187.941,81	254,46	-	188.196,27
Resultats d'exercicis anteriors	200.111,02	-4.403,67	-	195.707,35
Resultat de l'exercici	-4.842,63	4.842,63	40.114,27	40.114,27
Total	707.756,68	693,42	40.114,27	748.564,37

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió efectuada es desprenen les observacions següents:

Tractament comptable dels resultats de l'exercici

La societat rep anualment transferències de Govern amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 17.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2022, *"un cop aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives per part dels òrgans competents de les dites entitats, i sempre que no s'hagi comprom s el total de la despesa pressupostada, aquests organismes han de retornar al Govern els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari.*

El Govern, abans de ser aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives per part dels seus òrgans competents, amb sol licitud

prèvia de l'entitat beneficiària, pot autoritzar la dita entitat a mantenir els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari perquè no està afectada per finançar diferències de venciment entre els drets i les obligacions durant l'exercici, sempre que l'entitat acrediti al Govern aquestes necessitats de tresoreria i per finançar romanents de tresoreria negatius”.

Atenent al que es regula per la norma anteriorment esmentada, els imports de les transferències no aplicades de l'exercici i d'exercicis anteriors tenen el caràcter de reintegrables i no poden ser considerats com a resultats o patrimoni net, han de ser registrats com un passiu de conformitat amb el que disposa el punt 1r de la secció 3a del capítol 1r del PGC.

2.1.6. Passius corrents

El desglossament de l'epígraf de deutes a curt termini és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2022	Saldo a 31/12/2021	Variació
Passius vinculats amb altres actius no corrents en venda	-	-	-
Provisions a curt termini	-	-	-
Deutes a curt termini	10.312,54	5.309,84	5.002,70
Altres	10.312,54	5.309,84	5.002,70
Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini	-	-	-
Creditors comercials i altres comptes a pagar	709.756,45	537.806,02	171.950,43
Proveïdors	552.032,77	436.473,48	115.559,29
Creditors varis	157.723,68	101.332,54	56.391,14
Altres	-	-	-
Ajustaments per periodificació	-	-	-
Total	720.068,99	543.115,86	176.953,13

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.7. Ingressos d'exploació

El detall dels ingressos obtinguts és el següent:

	2022	2021
Import net de la xifra de negocis	1.938.479,17	1.719.766,59
Altres ingressos	13.929,29	14.519,76
Subvencions	71.155,43	69.655,00
Total	2.023.563,89	1.803.941,35

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

El detall de l'import net de la xifra de negocis és:

Descripció	Saldo 2022	Saldo 2021	Variació
Venda de carn	1.378.416,94	1.234.259,52	144.157,42
Venda de pinso	555.713,14	480.347,17	75.365,97
Venda de pells i menuts	4.349,09	5.159,90	-810,81
Total	1.938.479,17	1.719.766,59	218.712,58

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

El detall dels altres ingressos és:

Descripció	Saldo 2022	Saldo 2021	Variació
Subvenció promoció i comercialització bestiar de venda	57.915,00	57.915,00	-
Cessió de mitjans tècnics i humans per part de Govern	11.740,00	11.740,00	-
Subvenció Andbank	1.500,43	-	1.500,43
Comissions per gestió de les primes	13.929,29	14.519,76	-590,47
Total	85.084,72	84.174,76	909,96

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Debilitats de control intern

Les debilitats de control intern detectades no permeten garantir que totes les compres de pinso hagin estat correctament facturades posteriorment i, per tant, la integritat del capítol d'ingressos.

Comptabilització de la subvenció del Govern per al finançament dels dèficits de la societat

El Pla general de comptabilitat vigent a Andorra estableix que les subvencions *atorgades per socis o propietaris no constitueixen ingressos i es registraran directament en els fons propis*. Atès que el Govern és soci majoritari de Ramaders d'Andorra, SA, les subvencions destinades a cobrir els dèficits d'exploació, atorgades per Govern, no s'han d'imputar en el compte de pèrdues i guanys.

2.1.8. Despeses d'explotació

La composició d'aquest epígraf és com segueix:

	2022	2021
Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials	-1.685.320,49	-1.583.118,12
Compra de mercaderies	-1.677.235,07	-1.560.071,87
Compra de matèries primeres	-8.085,42	-23.046,25
Despeses de personal	-188.512,37	-138.945,69
Sous, salaris i assimilats	-163.214,09	-120.299,29
Càrregues socials	-25.298,28	-18.646,40
Amortització i deteriorament	-31.625,56	-13.320,31
Amortització	-31.625,56	-13.320,31
Deteriorament del circulat	-7.342,32	-27.707,40
Crèdits i comptes a cobrar	-7.342,32	-27.707,40
Altres despeses d'explotació	-54.573,39	-51.186,84
Reparacions i conservació	-4.373,93	-1.235,14
Serveis de professionals independents	-20.485,56	-24.043,49
Subministraments	-1.968,06	-3.115,88
Altres despeses d'explotació	-26.209,64	-21.360,60
Tributs	-1.536,20	-1.431,73
Total	-1.967.374,13	-1.814.278,36

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

El següent quadre resumeix les despeses per consum de mercaderies i altres materials:

Descripció	Saldo 2022	Saldo 2021	Variació
Compra de bestiar	1.097.975,99	1.051.825,67	46.150,32
Compra de pinso	528.535,17	451.848,44	76.686,73
Altres compres	8.085,42	23.201,62	-15.116,20
Treballs realitzats per altres empreses	15.690,24	15.639,28	50,96
Sacrificis, transport i especejament	31.583,34	34.138,44	-2.555,10
Ràpels per compres	-	6.586,79	-6.586,79
Variació d'existències	3.450,33	-122,12	3.572,45
Total	1.685.320,49	1.583.118,12	102.202,37

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

El resum de les despeses de personal és com segueix:

Descripció	Saldo 2022	Saldo 2021	Variació
Sous, salaris i assimilats	163.214,09	120.299,29	42.914,80
Càrregues socials	25.298,28	18.646,40	6.651,88
Total	188.512,37	138.945,69	49.566,68

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

El següent quadre resumeix les altres despeses d'explotació:

Descripció	Saldo 2022	Saldo 2021	Variació
Reparacions i conservació	4.373,93	1.235,14	3.138,79
Serveis de professionals independents	20.485,56	24.043,49	-3.557,93
Transports	-	-	-
Primes d'assegurances	1.606,32	2.468,26	-861,94
Serveis bancaris i similars	504,34	1.516,34	-1.012,00
Publicitat	5.653,00	1.684,00	3.969,00
Subministraments	1.666,06	793,74	872,32
Material Papereria, eines i utilitats	302,00	2.322,14	-2.020,14
Altres serveis	18.445,98	15.692,00	2.753,98
Taxes i tributs	1.536,20	1.431,73	104,47
Total	54.573,39	51.186,84	3.386,55

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Despeses imputades en l'epígraf incorrecte

La societat ha registrat en l'epígraf de consum de mercaderies, matèries primes i altres materials les despeses de transport de la carn des de l'escorxador fins a les carnisseries, i que ascendeixen a 31.583 euros. Donada la naturalesa de la despesa, seria més adequat comptabilitzar-la a l'epígraf d'altres despeses d'explotació.

2.1.9. Resultat financer

El desglossament dels ingressos i les despeses financeres presenta el següent detall:

10.3. Resultat financer

La composició d'aquest capítol del compte de pèrdues i guanys és la següent:

	Andorra	Estranger	Total
Altres despeses	-17,84	0,00	-17,84
Total	-17,84	0,00	-17,84

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.10. Altres ingressos i despeses no recurrents

El detall dels ingressos i despeses no recurrents és el següent:

	2022	2021
Altres ingressos no recurrents	3,10	192,13
Altres despeses no recurrents	-14.511,86	-1,59
Total	-14.508,76	190,54

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.11. Impost sobre societats

La societat ha presentat la següent liquidació de l'impost sobre societats:

RESULTAT COMPTABLE ABANS IMPOSTOS	41.663,16
Diferències permanents a sumar	1.031,45
+ <i>Impost radicació activitat econòmica</i>	981,45
+ <i>Despeses no deduïbles</i>	50,00
RESULTAT AJUSTAT	42.694,61
- Compensació de bases negatives	0,00
BASE DE TRIBUTACIÓ	42.694,61
Tipus de gravamen	10%
QUOTA DE TRIBUTACIÓ	4.269,46
+/- Deduccions i bonificacions	0,00
QUOTA DE LIQUIDACIÓ PRÈVIA	4.269,46
+ Quota de tributació a compensar i deduccions i bonificacions no aplicades	-4.269,46
QUOTA DE LIQUIDACIÓ	0,00
- Pagament a compte	0,00
QUOTA DIFERENCIAL	0,00

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió de l'apartat en deriven les observacions següents:

Base de tributació de l'exercici calculada incorrectament

Com es detalla a les notes 2.1.5 i 2.1.8, per a determinar el resultat de l'exercici de la societat i, per tant, la base de tributació de l'impost sobre societats, cal tenir en compte que les transferències del Govern tenen per finalitat cobrir les necessitats de finançament de l'activitat de la societat. Degut a aquest fet, la subvenció no aplicada s'hauria de considerar un deute a favor del Govern, sense que, per tant, es pugui convertir en beneficis de la societat.

De l'anterior en resulta que la societat ha considerat base de tributació, de forma indeguda, la part de la subvenció del Govern que no s'ha aplicat a la seva finalitat.

2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament

La societat presenta una liquidació de pressupost on es comparen les previsions inicials aprovades per la llei del pressupost general per l'exercici fiscalitzat, no aprovat prèviament pel consell d'administració, amb les xifres que deriven de la seva comptabilitat:

Pressupost d'ingressos

	Pressupost 2022	Liquidat 2022	Diferència (Eq- Press)	% Liquidat (Liq/Pres)
3 TAXES I ALTRES INGRESSOS	1.638.800,00	1.952.408,46	313.608,46	16,06%
30 VENDES	1.624.300,00	1.938.479,17	314.179,17	16,21%
300 VENDES	1.624.300,00	1.938.479,17	314.179,17	16,21%
30000 Venda de carn	1.150.000,00	1.378.416,94	228.416,94	16,57%
30002 Venda de pinso	470.800,00	555.713,14	84.913,14	15,28%
30003 Venda de pells i menuts	3.500,00	4.349,09	849,09	19,52%
31 TAXES I ALTRES INGRESSOS	14.500,00	13.929,29	-570,71	-4,10%
310 SERVEIS GENERALS	14.500,00	13.929,29	-570,71	-4,10%
31000 Contribució gestió primes	14.500,00	13.929,29	-570,71	-4,10%
4 TRANSFERÈNCIES CORRENTS	57.915,00	59.415,43	1.500,43	2,53%
42 TRANSFERÈNCIES DE L'ESTAT	57.915,00	57.915,00	0,00	0,00%
420 GOVERN D'ANDORRA	57.915,00	57.915,00	0,00	0,00%
42090 Altres transferències de Govern	57.915,00	57.915,00	0,00	0,00%
47 * TRANSFERÈNCIES D'EMPRESES PRIVADES	0,00	1.500,43	1.500,43	100,00%
470 * TRANSFERÈNCIES D'EMPRESES PRIVADES	0,00	1.500,43	1.500,43	100,00%
47000 * Subvenció Andbanc	0,00	1.500,43	1.500,43	100,00%
5 INGRESSOS PATRIMONIALS	0,00	0,00	0,00	N/A
52 INTERESSOS DE DIPÒSITS	0,00	0,00	0,00	N/A
520 COMPTES BANCARIS	0,00	0,00	0,00	N/A
52000 Interessos financers comptes bancaris	0,00	0,00	0,00	N/A
TOTAL INGRESSOS	1.696.715,00	2.011.823,89	315.108,89	15,66%

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Pressupost de despeses

1	Despeses de personal	153.153,00	188.512,37	35.359,37	18,76%
11	Personal Fix	132.600,00	163.214,09	30.614,09	18,76%
110	Remuneracions bàsiques i altres, personal Fix	132.600,00	163.214,09	30.614,09	18,76%
11000	Sou base func. i agents de l'Adm. caràct. indef.	132.600,00	163.214,09	30.614,09	18,76%
16	Quotes prestació i desp.socials a càrrec empleador	20.553,00	25.298,28	4.745,28	18,76%
160	Quotes seguretat social	20.553,00	25.298,28	4.745,28	18,76%
16000	Quotes seguretat social, alts càrrecs	20.553,00	25.298,28	4.745,28	18,76%
2	Consum de béns corrents i serveis	1.543.062,00	1.726.252,44	183.190,44	10,61%
22	Material, subministraments i altres	1.543.062,00	1.726.252,44	183.190,44	10,61%
220	Material d'oficina	1.000,00	0,00	-1.000,00	#IDIV/0!
22000	Material d'oficina ordinari	1.000,00	0,00	-1.000,00	#IDIV/0!
221	Subministraments	1.469.762,00	1.629.198,57	159.436,57	9,79%
22170	Compra de bestiar	1.013.762,00	1.097.975,99	84.213,99	7,67%
22172	Compra de pinso	435.000,00	528.535,17	93.535,17	17,70%
22190	Altres subministraments	21.000,00	2.687,41	-18.312,59	-681,42%
224	Primes d'assegurances	1.800,00	1.606,32	-193,68	-12,06%
22400	Primes d'assegurances. Responsabilitat civil	1.400,00	1.312,22	-87,78	-6,69%
22490	Primes d'assegurances. Altres primes	400,00	294,10	-105,90	-36,01%
225	Tributs	2.700,00	3.085,09	385,09	12,48%
22500	Tributs locals	1.500,00	1.536,20	36,20	2,36%
22521	Impost de societats	1.200,00	1.548,89	348,89	N/A
226	Altres serveis	5.000,00	18.445,98	13.445,98	N/A
22610	Atencions protocol·làries i de representació	1.500,00	0,00	-1.500,00	N/A
22660	Reunions, conferències i cursets	3.500,00	0,00	-3.500,00	N/A
22690	Altres despeses	0,00	18.445,98	18.445,98	100,00%
227	Treballs realitzats per altres empreses	61.600,00	73.916,48	12.316,48	16,66%
22730	Treb. realitz. per empr. de processament de dades	2.000,00	0,00	-2.000,00	N/A
22760	Treb. realitz. per empr. Estudis i treballs tècnics	22.500,00	20.989,90	-1.510,10	-7,19%
22770	Publicitat i propaganda	7.000,00	5.653,00	-1.347,00	N/A
22780	Sacrifici i transport	30.100,00	47.273,58	17.173,58	36,33%
231	Locomoció	1.200,00	0,00	-1.200,00	N/A
23100	Locomoció i desplaçament del personal	1.200,00	0,00	-1.200,00	N/A
3	Despeses financeres	500,00	17,84	-482,16	-2702,69%
34	De dipòsits, fiances i altres	500,00	17,84	-482,16	-2702,69%
349	Altres despeses financeres	500,00	17,84	-482,16	-2702,69%
34910	Comissions serveis bancaris	500,00	17,84	-482,16	-2702,69%
6	Inversions reals	0,00	34.782,40	34.782,40	N/A
60	Inversions noves	0,00	16.497,40	16.497,40	N/A
603	Maquinària, instal·lacions i equipament	0,00	14.982,40	14.982,40	N/A
60380	Altra maquinària i equipament	0,00	14.982,40	14.982,40	100,00%
606	Equipaments per a processos d'informació	0,00	1.515,00	1.515,00	100,00%
60610	Equipaments per a processos d'informació	0,00	1.515,00	1.515,00	100,00%
64	Immobilitzat immaterial	0,00	18.285,00	18.285,00	N/A
640	Immobilitzat immaterial	0,00	18.285,00	18.285,00	N/A
64050	Aplicacions informàtiques	0,00	18.285,00	18.285,00	N/A
	TOTAL DESPESES	1.696.715,00	1.949.565,05	252.850,05	12,97%

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.3. Contractació pública

A partir de l'1 de setembre de 2022, la societat està sotmesa a la Llei 14/2022, del 12 de maig, de contractació pública, en particular al seu capítol sisè de contractes d'entitat que no tenen la consideració d'administracions públiques. Amb tot, part de les contractacions que realitza l'entitat quedarien excloses segons el que preveu l'article 3.1.q) de la mateixa norma.

2.4. Altres aspectes a destacar

Així mateix, de la revisió efectuada s'han observat els següents aspectes a mencionar:

Control d'eficàcia i eficiència

La societat no disposa, de forma generalitzada, d'eines (indicadors) per conèixer amb suficient detall els costos de les activitats que es realitzen. Per altra part, al pressupost

aprovat per la societat no s'estableixen els objectius a assolir. Aquests fets provoquen que no es puguin dur a terme avaluacions d'eficàcia i eficiència de les seves operacions.

Remissió de comptes

L'article 12.1 de la Llei del Tribunal de Comptes de 13 d'abril de 2000 estableix que el Govern ha de remetre directament al Tribunal els seus comptes, els de les entitats parapúbliques o de dret públic i de les societats públiques que en depenen, abans de l'1 d'abril de l'any següent al del tancament de cada exercici.

Els estats i comptes anuals han estat tramesos al Tribunal de Comptes en data 11 d'abril de 2023. La liquidació del seu programa d'actuació per a l'exercici va ser lliurada en data 12 de juny de 2023.

2.5. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió economicofinancera de l'entitat:

Resum pressupost inicial d'ingressos

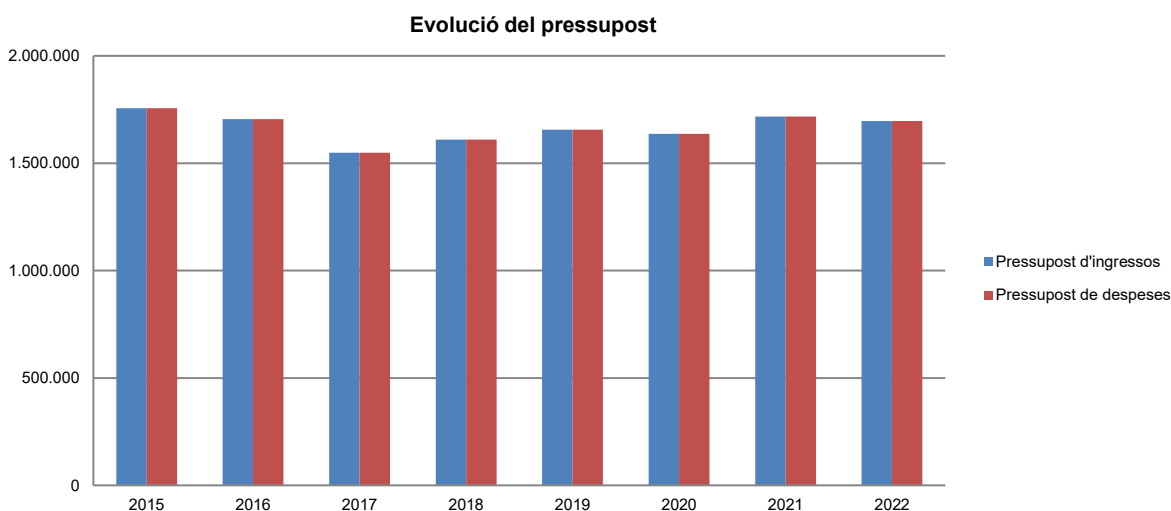
Pressupost d'ingressos	Pressupost 2015 (*)	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020	Pressupost 2021	Pressupost 2022
3. Taxes i altres ingressos	1.698.203	1.646.848	1.490.500	1.552.500	1.598.200	1.579.092	1.659.000	1.638.800
4. Transferències corrents	58.500	58.500	57.915	57.915	57.915	57.915	57.915	57.915
Ingressos corrents	1.756.703	1.705.348	1.548.415	1.610.415	1.656.115	1.637.007	1.716.915	1.696.715
Total ingressos	1.756.703	1.705.348	1.548.415	1.610.415	1.656.115	1.637.007	1.716.915	1.696.715

(*) Imports corregits segons la nota del punt 2.2 de l'informe corresponent
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses

Pressupost de despeses	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020	Pressupost 2021	Pressupost 2022
1. Despeses de personal	50.090	51.232	82.165	78.185	79.660	121.663	136.983	153.153
2. Consum de béns corrents i serveis	1.706.013	1.653.516	1.465.650	1.506.730	1.573.255	1.494.944	1.559.532	1.543.062
3. Despeses financeres	600	600	600	1.500	700	400	400	500
Despeses corrents	1.756.703	1.705.348	1.548.415	1.586.415	1.653.615	1.617.007	1.696.915	1.696.715
6. Inversions reals	-	-	-	24.000	2.500	20.000	20.000	-
Despeses de capital	-	-	-	24.000	2.500	20.000	20.000	-
Total despeses	1.756.703	1.705.348	1.548.415	1.610.415	1.656.115	1.637.007	1.716.915	1.696.715

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2015 (*)	Liquidat 2016 (*)	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020	Liquidat 2021	Liquidat 2022
3. Taxes i altres ingressos	1.440.987	1.586.139	1.601.318	1.511.849	1.566.933	1.637.912	1.734.286	1.952.408
4. Transferències corrents	58.500	58.500	57.915	57.915	57.915	57.915	57.915	59.415
5. Ingressos patrimonials	1.356	1.410	1.139	1.221	1.556	402	-	-
Ingressos corrents	1.500.843	1.646.049	1.660.372	1.570.985	1.626.404	1.696.229	1.792.201	2.011.823
Total ingressos	1.500.843	1.646.049	1.660.372	1.570.985	1.626.404	1.696.229	1.792.201	2.011.823

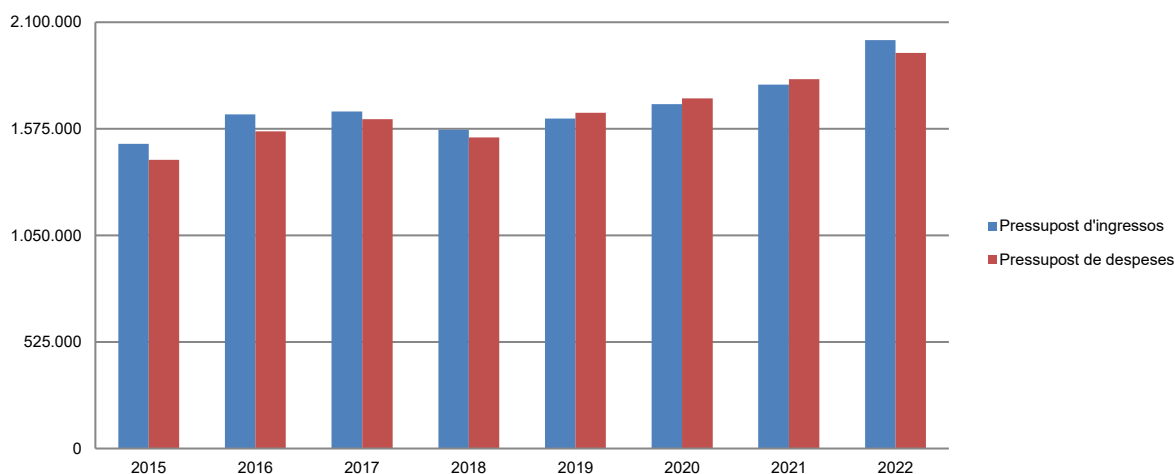
(*) Imports corregits segons la nota del punt 2.2 de l'informe corresponent
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

Pressupost de despeses	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020	Liquidat 2021	Liquidat 2022
1. Despeses de personal	57.533	74.572	78.098	80.129	91.793	126.750	138.946	188.512
2. Consum de béns corrents i serveis	1.364.842	1.485.993	1.543.830	1.452.168	1.520.369	1.576.821	1.622.687	1.726.252
3. Despeses financeres	467	1.695	511	387	401	9	9	18
Despeses corrents	1.422.842	1.562.260	1.622.439	1.532.684	1.612.563	1.703.580	1.761.642	1.914.782
6. Inversions reals	-	-	-	-	41.093	22.025	58.610	34.782
Despeses de capital	-	-	-	-	41.093	22.025	58.610	34.782
Total despeses	1.422.842	1.562.260	1.622.439	1.532.684	1.653.656	1.725.605	1.820.251	1.949.564

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

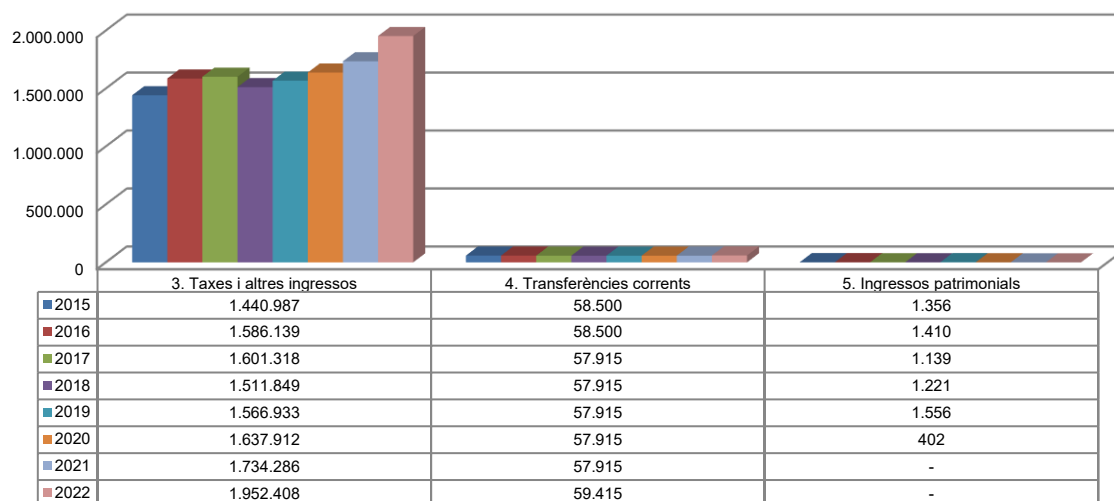
Evolució liquidació del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

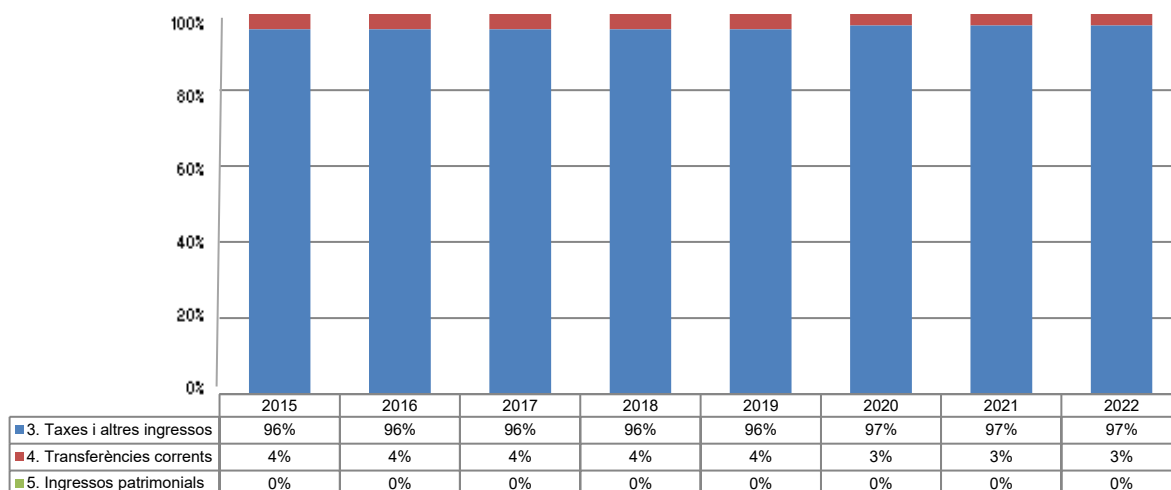
La distribució de les liquidacions d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

Liquidació pressupost ingressos valor absolut

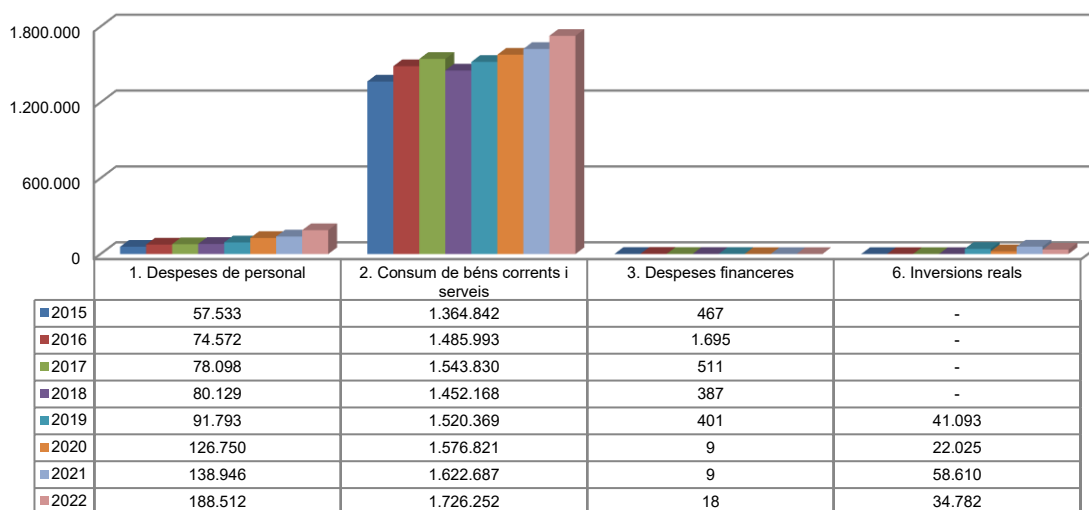
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Liquidació pressupost ingressos valor relatiu

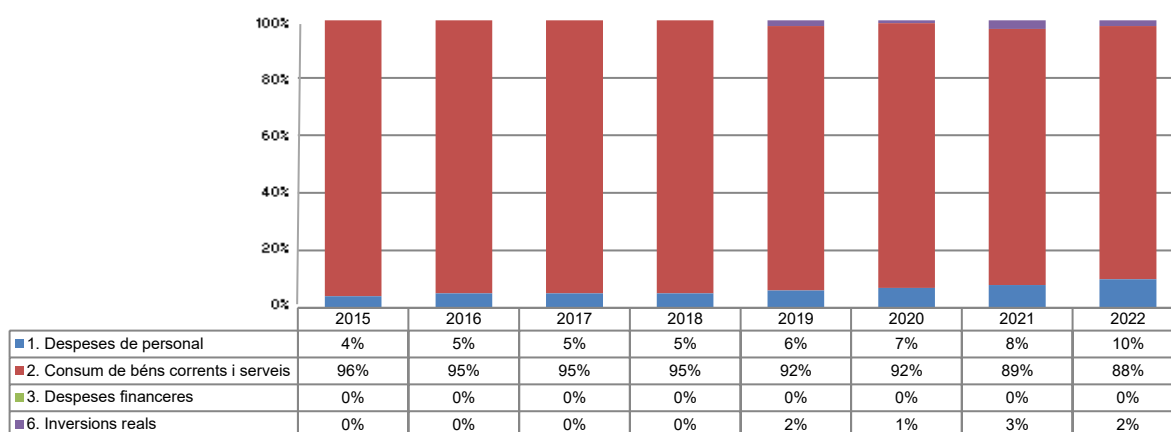
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA

Liquidació pressupost despeses valor absolut

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Liquidació pressupost despeses valor relatiu

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA

Resultat pressupostari

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari:

Descripció	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Total ingressos liquidats	1.500.843	1.646.049	1.660.372	1.570.985	1.626.404	1.696.229	1.792.201	2.011.823
Total despeses liquidades	1.422.842	1.562.260	1.622.439	1.532.684	1.653.656	1.725.605	1.820.251	1.949.564
Resultat pressupostari	78.001	83.789	37.933	38.301	-27.252	-29.376	-28.050	62.259

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Indicadors i ratis

Ratis de liquiditat		Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021	Exercici 2022
Fons de maniobra (Hauria de tenir valor positiu)	= Actiu corrent - Passiu corrent	689.782	674.566	665.410	614.507	643.781
Rati de liquiditat (El valor hauria de fluctuar entre el 150% i 200%)	= $\frac{\text{Actiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$	263,1%	263,3%	232,8%	213,1%	189,4%
Rati de tresoreria (Valor pròxim al 100%)	= $\frac{\text{Efectiu i altres actius líquids equivalents}}{\text{Passiu corrent}}$	170,7%	155,6%	150,6%	133,5%	117,3%
Indicadors		Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021	Exercici 2022
Indicadors de subvencions (% de subvencions sobre el total d'ingressos)	= $\frac{\text{Subvencions}}{\text{Total d'ingressos}}$	3,7%	3,6%	3,4%	3,2%	3,0%
Indicador de xifra de negoci (% de la xifra de negoci sobre els ingressos d'exploració)	= $\frac{\text{Import net de la xifra de negoci}}{\text{Ingressos d'exploració}}$	94,7%	94,9%	95,0%	95,3%	95,8%
Indicador de consum (% de les despeses de consum de mercaderies, matèries primes i altres materials, respecte al total de les despeses d'exploració)	= $\frac{\text{Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials}}{\text{Despeses d'exploració}}$	92,5%	91,1%	89,8%	84,8%	85,7%
Ratis de rendibilitat		Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021	Exercici 2022
Rendibilitat financera (Taxes més elevades indiquen una major rendibilitat del patrimoni propietat dels accionistes)	= $\frac{\text{Benefici net}}{\text{Patrimoni net}}$	4,9%	3,4%	1,3%	-0,7%	5,4%
Rendibilitat econòmica (Taxes més elevades indiquen una major productivitat de l'actiu)	= $\frac{\text{Benefici abans d'impostos}}{\text{Actiu total}}$	3,2%	2,1%	0,7%	-0,8%	2,8%
Terminis de cobrament i pagament		Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021	Exercici 2022
Termini de cobrament x dies (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a cobrar dels seus clients)	= $\frac{\text{Clients x 365}}{\text{Ingressos d'exploració}}$	86	93	77	77	83
Termini de pagament x dies (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a pagar als seus proveïdors)	= $\frac{\text{Proveïdors x 365}}{\text{Despeses d'exploració}}$	100	93	108	109	134
Ratis d'endeutament		Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021	Exercici 2022
Rati d'endeutament (Deutes totals de l'entitat respecte al total dels recursos obtinguts)	= $\frac{\text{Passiu corrent i no corrent}}{\text{Total patrimoni net i passiu}}$	39,6%	38,0%	42,1%	43,8%	49,0%
Rati de qualitat del deute (Pes dels creditors a llarg termini en el total de creditors)	= $\frac{\text{Passiu corrent}}{\text{Passiu corrent i no corrent}}$	96,0%	96,3%	97,4%	98,5%	100,0%
Rati de despeses financeres (Si és superior al 50% ens alerta que les despeses financeres són excessives)	= $\frac{\text{Despeses financeres}}{\text{Ingressos d'exploració}}$	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ratis de rotació		Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021	Exercici 2022
Rati de rotació de clients (Freqüència de recuperació dels comptes per cobrar. Com més rotació de clients, més beneficis per a l'empresa)	= $\frac{\text{Ingressos d'exploració}}{\text{Clients}}$	4	4	5	5	4
Rati de rotació de proveïdors (Freqüència de pagament als proveïdors)	= $\frac{\text{Despeses d'exploració}}{\text{Proveïdors}}$	4	4	3	3	3

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

- Una entitat financera, que presenta en el balanç a 31 de desembre de 2022 un saldo deutor per un import total de 100.707 euros, no ha respost a la circularització efectuada. (nota 1.6)
- Cap dels advocats circularitzats no han respost a la nostra sol·licitud d'informació, pel que desconeixem l'existència de possibles litigis no provisionats. (nota 1.6)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les matisacions o actualitzacions corresponents en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

- Dels treballs de fiscalització s'han observat debilitats de procediments i de control intern, que caldria adequar per garantir la integritat dels recursos que es gestionen i administren. (notes 2.1.2, 2.1.3 i 2.1.7)
- D'acord amb l'article 17.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2022, Ramaders d'Andorra, SA, com a beneficiari de transferències nominatives del Govern, té l'obligació de reintegrar els sobrants d'aquestes subvencions que no s'han destinat a la finalitat que les han motivades. En aplicació d'aquest precepte, el patrimoni net de la societat s'hauria de minorar per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor del Govern pels imports a reintegrar. (nota 2.1.5)
- El PGC estableix que les subvencions atorgades per socis o propietaris no constitueixen ingressos i es registraran directament en els fons propis. Atès que el Govern és soci majoritari de Ramaders d'Andorra, SA, les subvencions destinades a cobrir els dèficits d'explotació, atorgades per Govern, no s'han d'imputar en el compte de pèrdues i guanys. (nota 2.1.7)
- La societat no disposa de forma generalitzada d'eines (indicadors) per conèixer amb suficient detall els costos de les activitats que es realitzen. Per altra banda, al pressupost aprovat per la societat no s'estableixen els objectius a assolir. (nota 2.4)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, i subjecte a les limitacions esmentades a la nota 1.6, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de la societat Ramaders d'Andorra, SA a 31 de desembre de 2022, dels resultats de les seves operacions i dels seus fluxos d'efectiu, i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats, recollits en el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es tramet a Ramaders d'Andorra, SA el present informe per tal que pugui presentar les al·legacions que consideri oportunes.

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

Atès que no han estat presentades al·legacions no hi ha cap observació complementària.